Euroopan komissio

Elintarvikkeiden laatuerot

Uusia ohjeita EU:n jäsenvaltioille

Tietosivu | 26. syyskuuta 2017

Věra Jourová
Komossaari. Oikeusasiat, kulttuttaja-asiat ja sukupuolten tasa-arvo

Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto

Komission tänään hyväksymien ohjeiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioiden viranomaisia hyödyntämään tehokkaammin nykyisiä EU:n elintarvike- ja kuluttajansuojasääntöjä perusteettomien laatuerojen tunnistamista ja niihin puuttumista varten.

”Ei ole oikein, että joissakin maissa myynnissä olevien elintarvikkeiden laatu on heikompi kuin toisissa, vaikka pakkaus on samanlainen ja tuotemerkki sama. Kansallisille viranomaisille on nyt annettava välineet keskeyttää kaikki laittomat käytänteet kaikkialla. EU:ssa ei saa olla toisen luokan kuluttajia.”

Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker, puhe unionin tilasta 13. syyskuuta 2017

”Kahden erilaisen tuotteen myyminen samanlaisessa merkkipakkauksessa on harhaanjohtavaa ja epäreilua kuluttajia kohtaan. Tällaiset EU:n oikeuden vastaiset menettelyt on saatava loppumaan, sillä kaikkia kansalaisia on kohdeltava tasavertaisesti.”

Věra Jourová, oikeus-, kuluttaja- ja tasa-arvoasioista vastaava komission jäsen

Mistä on kysymys?

Monissa EU-maissa kuluttajat valittavat, että jotkin tuotteet ovat heidän kotimaassaan laadultaan heikompia kuin saman valmistajan samalla tuotemerkillä naapurimaassa myymät tuotteet.

Asia koskee elintarvikkeita, joita markkinoidaan useassa EU-maassa samalla tuotemerkillä ja samassa pakkauksessa, mutta joiden koostumus vaihtelee tavalla, joka voi vaikuttaa kuluttajan ostopäätökseen. Kuluttajan kannalta keskeinen kysymys kuuluu: ”Olisinko ostanut tämän tuotteen, jos olisin tiennyt, että se on selvästi erilainen kuin tuote, jota maistoin toisessa jäsenvaltiossa?”

Jos vastaus on ”en”, kuluttajalle ei ole annettu tuotteesta riittävästi tietoa. Kuluttajien olisi saatava tietää ostamansa tuotteen tärkeimmät ominaisuudet.

Miten jäsenvaltioiden viranomaiset voivat soveltaa komission ohjeita käytännössä?

EU:n elintarvikelainsäädännössä vahvistetaan luettelo keskeisistä tiedoista, jotka valmistajan on esitettävä tuotteen pakkauksessa. Näiden keskeisten tietojen ilmoittamista ja elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia vaatimuksia on noudatettava kaikissa tapauksissa.

Lisäksi elintarvikealan yritysten on pidättäydyttävä harhaanjohtavista käytännöistä, joista säädetään sopimattomista kaupallisista menettelyistä annetussa EU:n direktiivissä 2005/29/EU.

Ohjeiden tarkoituksena on helpottaa voimassa olevan EU:n lainsäädännön soveltamista käytännössä ja antaa lainsäädännön noudattamisesta vastaaville viranomaisille yhteiset menettelyohjeet tapausten tutkimista varten. Ohjeiden avulla myös yritysten on helpompi selkeyttää markkinointistrategioitaan.

Esimerkkejä tuotteiden eroista

Kahdessa maassa myydään samalla tuotemerkillä valmiskahvia, jossa on vähemmän kofeiinia ja enemmän sokeria.

Pakastetuissa kalapuikoissa on joissakin maissa vähemmän kalaa, vaikka niitä myydään periaatteessa samanlaisessa pakkauksessa.

Joissakin maissa jäätee sisältää vähemmän sokeria, ja sen tilalla on keinotekoisia makeutusaineita.

Ohjeisiin sisältyy vuokaavio, jossa selitetään, miten mahdollisesti sopimattomia kaupallisia menettelyjä arvioidaan:

Komission toimivalikoima

Toimi	Tehty	Seuraavat vaiheet
Jäsenvaltioiden hankkeet	30. marraskuuta 2017: Käynnissä oleva ehdotuspyyntö päättyy	Jäsenvaltioiden viranomaiset esittävät hanke-ehdotuksia, jotka toteutetaan kolmen seuraavan vuoden kuluessa (rahoituksen voimassaoloaika)
Komission yhteisen tutkimuskeskuksen (YTK) yhdenmukaistettu testausmenetelmä	Syyskuu 2017: YTK:n tapaaminen niiden laboratorioiden edustajien kanssa, jotka toteuttivat testit Slovakiassa, Tšekissä, Unkarissa, Sloveniassa ja Puolassa (Puola ei ole vielä laatinut selvitystä)	Lokakuu 2017: Elintarvikkeiden laatueroja käsittelevän verkoston perustaminen jäsenvaltioiden viranomaisten sekä kuluttaja- ja elinkeinojärjestöjen kanssa Vuoden 2018 alku: Yhdenmukaistettua testausmenetelmää koskevat ohjeet saatavilla
Yhteydet tuottajiin ja vähittäismyyjiin	Kesäkuu 2017: Elintarvikeketjun toiminnan parantamista käsittelevä korkean tason foorumi; komissaari Jourován säännölliset tapaamiset elinkeinonharjoittajien edustajien kanssa	Jatkuvat neuvottelut: korkean tason foorumissa keskustellaan elinkeinonharjoittajien sitoutumisesta tiedottamaan avoimesti kuluttajille elintarvikkeiden laadusta
Ohjeet jäsenvaltioiden viranomaisille	Syyskuu 2017: Ohjeiden hyväksyminen	Komissio tiedottaa ohjeista viranomaisille ja avustaa niitä ohjeiden käytännön soveltamisessa